

NMCX

CENTRUM VOOR DUURZAAMHEID

NMCX CENTRUM VOOR DUURZAAMHEID

JAARVERSLAG 2018

[Download](#)

[Hulp](#)

Samen werkten we aan een duurzame samenleving!

VOORWOORD

We zijn trots op de resultaten van 2018!

In 2018 vond een aantal grote gebeurtenissen plaats. Zo vierden we op de dag van de Duurzaamheid (10 oktober) ons 10-jarig bestaan. En nog geen 2 weken later verhuisden we naar de gymzaal aan de Prins Hendriklaan: een prachtige nieuwe werkplek met genoeg ruimte om andere organisaties en initiatieven te ontvangen.

Ondertussen hebben we weer mooie resultaten neergezet met verschillende projecten zoals 'De Groene Kapstok': een verduurzamingsprogramma voor het basisonderwijs, en 'Haarlemmermeer Waterproof' waarbij samen met partners wordt gewerkt aan klimaatadaptatie. Ook hebben we samen met partners de Energiebank opgezet, waarmee we bewoners bereiken die wel wat energiebesparingsvoordeel kunnen gebruiken.

Verder op de volgende pagina >

VOORWOORD

En bij de 'Winst uit je Woning' acties voor bewoners zijn bijna 3.000 energiemaatregelen uitgevoerd zoals zonnepanelen en isolatie. Daarnaast hebben 81 grote bedrijven zich aangemeld voor de actie 'Meer winst uit je bedrijf', waarna zij in totaal voor 314 kWpiek aan zonnepanelen hebben geplaatst. In het kader van de BespaarMEER led-actie hebben 29 bedrijven ledverlichting laten plaatsen.

Naast deze nieuwe ontwikkelingen hebben we ook bestaande campagnes en projecten voortgezet die een bijdrage leveren aan de bewustwording over de noodzaak én praktische handvatten bieden.

Onze projecten verschillen enorm qua kosten, inzet en bereik. Sommigen hebben een lange looptijd en zijn arbeidsintensief, anderen zijn vooral mooie blikvangers, die de ogen van de bewoners op een duurzaam handelingsperspectief richten. Tegelijk vormen deze projecten één geheel: ze dragen allemaal bij aan een duurzaam Haarlemmermeer en omgeving, waarvoor het team van NMCX zich weer met veel enthousiasme en toewijding heeft ingezet!

Toekomst

Het 10-jarig bestaan wierp een blik op het verleden, maar ook op de toekomst. NMCX is de afgelopen jaren gegroeid naar een professioneel activiteiten- en adviescentrum dat bekendheid geniet in de regio, maar ook landelijk. De komende jaren zullen we deze ontwikkeling doorzetten en blijven anticiperen op de maatschappelijke ontwikkelingen in 'duurzaamheidsland'. Samen werken we aan een toekomstbestendig leefklimaat vanuit een prachtig nieuw kantoor, met fijne relaties en collega's.

RESULTATEN

COMMUNICATIE

NMCX - 639
SuperSchoon Haarlemmermeer - 292
Platform Groen Haarlemmermeer - 683
MeerZwam - 212

BEREIKTE FACEBOOKGEBRUIKERS

NMCX - 729
SuperSchoon Haarlemmermeer - 273

ORGANISATIES

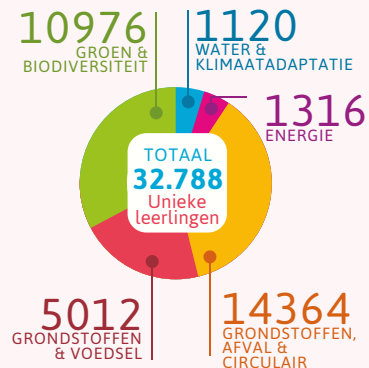
JONGEREN

THEMA'S EDUCATIE

KINDEREN

THEMA'S EDUCATIE

MISSIE

De missie van NMCX Centrum voor Duurzaamheid is een toekomstbestendig Haarlemmermeer en omgeving, waar duurzaamheid is geïntegreerd in het dagelijks leven: er wordt rekening gehouden met het welbevinden van mens en milieu, nu en in de toekomst. NMCX organiseert hiervoor samen met andere partijen activiteiten en campagnes waarmee concrete handvatten worden geboden aan bewoners, organisaties en scholen om zelf aan de slag te gaan. Daarnaast kan iedereen altijd bij NMCX terecht voor vragen over een duurzame levensstijl.

Ons motto:
*In onze ideale
samenleving kan
iedereen keuzes
maken die goed zijn
voor een gezonde
leefomgeving, nu en
in de toekomst.*

AANPAK

NMCX Centrum voor Duurzaamheid vertaalt duurzaamheidsbeleid naar concrete acties met als doelgroep bewoners, organisaties en scholen. In Haarlemmermeer, én daarbuiten.

Doelen

NMCX heeft als doel om:

- kennis te verspreiden over de toepasbaarheid van duurzaamheid;
- de energie van het maatschappelijk veld te mobiliseren door met inwoners, organisaties en jongeren een uitnodigend handelingsperspectief te creëren;
- deze doelgroepen te stimuleren en te inspireren tot concrete acties in de dagelijkse omgeving.

Invulling

Om hier invulling aan te geven richt NMCX zich op:

- het initiëren en regisseren van activiteiten ter bevordering van duurzaamheid, inclusief kennisoverdracht en advies;
- het ontwikkelen van een netwerk van partijen en individuen die zich inzetten voor duurzaamheid;
- natuur- en duurzaamheidseducatie voor onze jeugd in de leeftijd van 4 tot 18 jaar.

Hoe pakken we het aan?

NMCX werkt projectmatig waarbij de doelen, doelgroepen, thema's, werkwijze en resultaten zijn benoemd. Hierbij kiezen we voor projecten met de hoogste 'impact on investment': meer resultaten met minder inspanning en kosten. Een onderdeel hiervan is de juiste combinatie van thema en doelgroep. Bewoners hebben nu eenmaal andere behoeftes dan organisaties en scholen.

Dit zorgt voor een efficiënte en doelgerichte benadering waarbij we denken in kansen, oplossingen en toepassingen. We kijken hierbij naar de motieven om het gedrag (duurzaam) te willen veranderen. We benaderen de doelgroepen vanuit het principe: 'what's in it for me?'. Bijvoorbeeld op het gebied van financiën, comfort, sociaal en toekomstbestendigheid.

ORGANISATIE

Over NMCX

NMCX is een activerend advies- en verbindingcentrum, voor bewoners, scholen en bedrijven, met een breed scala aan diensten en vaste en wisselende (strategische) partners. NMCX is een stichting zonder enig winst oogmerk. De X in NMCX staat symbool voor dwarsverbanden en kruisbestuiving; de werkwijze die NMCX Centrum voor Duurzaamheid zo typeert. Daarnaast is de associatie met eXpertise, eXperience en fleXibiliteit snel gemaakt. Het duurzaamheidscentrum NMCX heette voorheen NMCH, Natuur- en Milieucentrum Haarlemmermeer, dat in 2008 is opgericht.

Het Werkgebied

Het werkgebied van NMCX ligt voor een groot deel in Haarlemmermeer en is voor deze gemeente hét duurzaamheidscentrum. Daarom is de X van NMCX, met een knipoog, óók een herkenbare verwijzing naar onze belangrijkste founder, de gemeente Haarlemmermeer,

immers Hoofddorp heette voorheen Kruisdorp. Maar daarnaast is NMCX werkzaam in andere gemeenten in de regio, in opdracht van betreffende gemeenten. In 2018 werkten we in 12 (samengestelde) gemeenten in de zuidelijke regio en Noord-Holland.

Het Team

Onze diensten organiseren we met een enthousiast, deskundig en divers team. Door het aantrekken van zzp'ers verbreden we de expertise van ons team en behouden we de benodigde flexibiliteit om daadkrachtig in te springen op projecten. Naast de 20 parttime medewerkers (totaal 4,5 fte) werden we in 2018 weer bijgestaan door een additioneel team van in totaal 36 vrijwilligers die projectleiders actief ondersteunen, zodat we nog meer ambities waar kunnen maken.

ORGANISATIE

Financiële organisatie ANBI

NMCX is per 1 januari 2018 door de Belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De ANBI-status kent een publicatieplicht om inzicht te geven in de stichting. Alle benodigde informatie is te vinden op onze website. De ANBI-status geeft financiële voordelen en daarnaast is de status onder andere van belang voor vrijwilligers die een uitkering hebben.

Angeline Kierkels

Michael Huinink

Mieke Millenaar

Age Vermeer

Bestuur

Het bestuur in 2018 is ongewijzigd gebleven en bestaat uit:

Voorzitter Angeline Kierkels (algemeen directeur Meerlanden) Penningmeester Michael Huinink (Directeur Corporate & Consumer Finance & Leasing Rabobank) Mieke Millenaar (Millenaar adviesgroep) Age Vermeer (divisiedirecteur infrastructuur Dura Vermeer)

OPDRACHTGEVERS, PARTNERS EN SPONSOREN

NMCX werd in 2008 - onder de naam NMCH - opgericht op initiatief van de gemeente Haarlemmermeer, samen met een aantal partners als Rabobank regio Schiphol, Meerlanden en later Ymere. Inmiddels is de organisatie uitgegroeid tot een activerend adviesverbindingcentrum voor bewoners, scholen en bedrijven. Dit heeft als gevolg dat we ondertussen een breed scala aan diensten en wisselende (strategische) partners aan ons hebben gebonden. Met de meeste strategische partners hebben we regelmatig afstemming en samenwerking. Sommige partners ondersteunen NMCX belangeloos met financiering, inzet, materieel of faciliteiten. Daarnaast wordt voor specifieke projecten eenmalig materieel, communicatie of ruimte ter beschikking gesteld. Ook weet NMCX voor derden (zoals scholen), directe ondersteuning aan te trekken. Want alleen samen kunnen we elkaars ambities versterken. Daarom willen we graag de volgende organisaties, bedrijven, gemeenten bedanken:

- Backyard Biologics
- Balkonton
- BinBang
- BioExpress
- C-béta
- Dura Vermeer
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Amstelveen
- Gemeente Aalsmeer
- Gemeente Bloemendaal
- Gemeente Diemen
- Gemeente Edam-Volendam
- Gemeente Haarlem
- Gemeente Haarlemmermeer
- Gemeente Heemstede
- Gemeente Landsmeer
- Gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo (BUCH)
- Gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (HLTsamen)
- Gemeenten Oostzaan en Wormerland (OVER)
- Gemeente Uithoorn
- Gemeente Waterland
- Gemeente Zaanstad
- GreenspotGroenspecialisten
- Haarlemmermeermuseum De Cruquius
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- IVN Zuid-Kennemerland
- Lichthoeve
- Meerlanden
- MeerWaarde
- Meerwind
- Millenaar Adviesgroep
- Miscanthus groep
- No Waste Decoration
- Podium voor Architectuur
- Rabobank Regio Schiphol
- Stichting Ondernemersfonds Hoofddorp Centrum
- Sprinkl
- Tegenstroom
- Tuincentrum Suidgeest
- Tarkett

Verder bedanken we de partners van Haarlemmermeer waterproof, Platform Groen Haarlemmermeer, de zwerfafvalprojecten, het voedselnetwerk, alle energieprojecten en de samenwerkende scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs! En tenslotte dank aan onze collega organisaties in het land, binnen de GDO-branche vereniging, met wie we samen werken aan een duurzame toekomst van Nederland.

COMMUNICATIE

Om onze projecten en activiteiten bekend te maken bij de doelgroepen gebruiken wij verschillende middelen en kanalen. Afhankelijk van de te bereiken doelgroep werden in 2017 on- en offline middelen ingezet zoals nieuwsberichten op de website, social media, persberichten, (nieuws)brieven, posters, flyers en evenementen.

In de boodschap wordt de relevantie voor de ontvanger meegenomen: wat zijn de persoonlijke voordelen? Naast communicatie over thematische projecten en activiteiten hadden we in 2018 ook 2 grote corporate campagnes: Het 10-jarig bestaan van NMCX Centrum voor Duurzaamheid en de verhuizing van het kantoor.

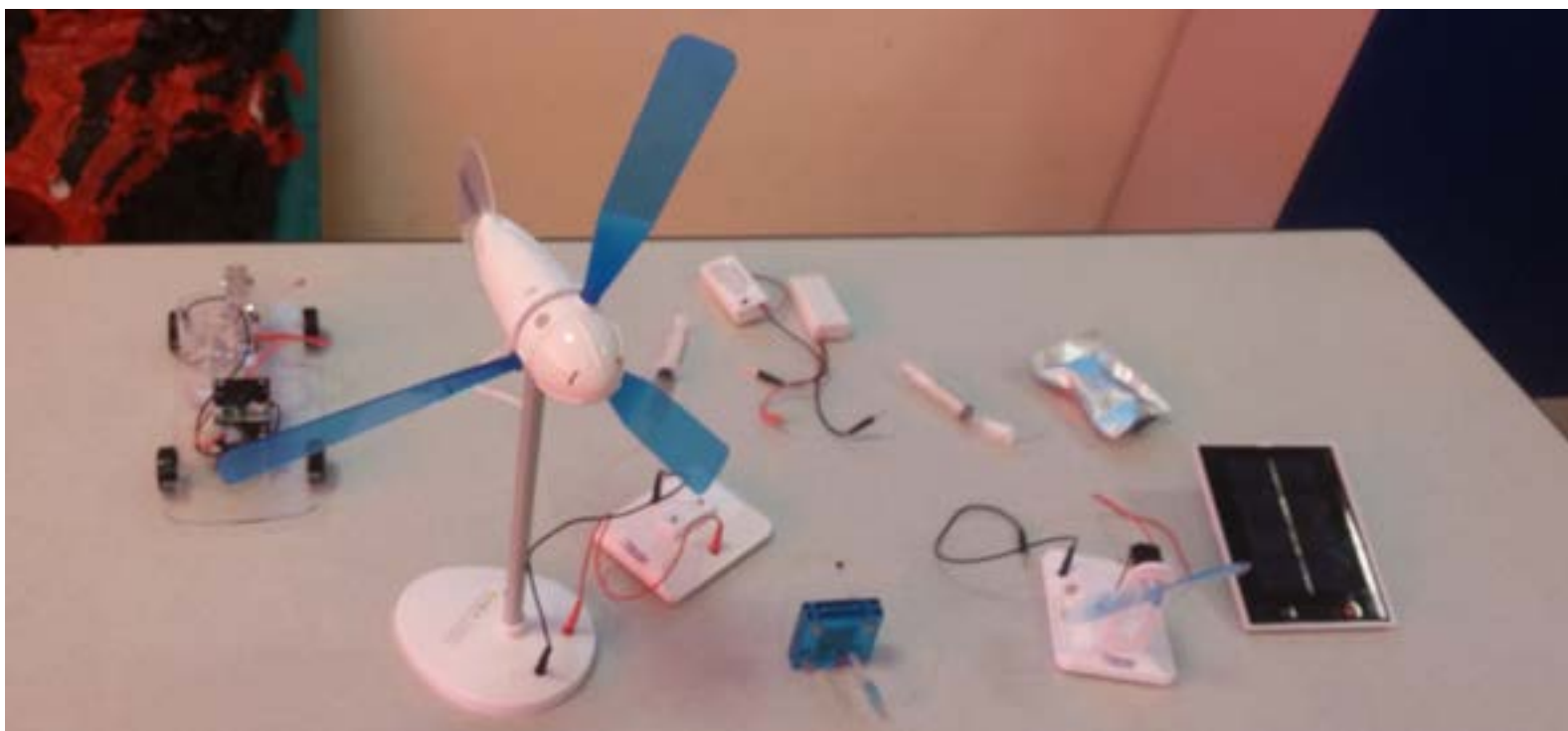
THEMA'S

NMCX organiseert activiteiten en campagnes met verschillende thema's en voor verschillende doelgroepen. Voor bijna elke combinatie (thema X doelgroep) is er wel iets op touw gezet in 2018. Klik op het thema waar jij meer van wilt weten en vervolgens kun je ook nog binnen het thema selecteren op doelgroep. Wil je direct alles dat is georganiseerd voor jouw betreffende doelgroep zien? Ga dan in het menu naar de pagina 'doelgroepen'.

ENERGIE

De vraag naar groene energie neemt sterk toe. De transitie naar duurzame en hernieuwbare energie (bijvoorbeeld uit zon, wind en biomassa) is noodzakelijk. Dat gaat hand in hand met energiebesparing: verantwoord en bewust energieverbruik én meer aandacht voor zuinige gebouwen en apparaten. Ook lokale duurzame energieopwekking krijgt steeds meer vorm. Onze visie is helder: energie besparen is goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee. We willen dat zoveel mogelijk organisaties, bewoners, jongeren en kinderen kennis hebben van de mogelijkheden om energie te besparen en ze ook concrete vervolgstappen aanbieden.

ENERGIE ORGANISATIES

Energiebesparing sportclubs en scholen:

Energy Battle

In het voorjaar van 2018 zijn door de stichting Energy Battle twee Energy Battles opgestart: één met 7 scholen en één met 8 sportverenigingen. De Energy Battle duurt een jaar en loopt tot in het voorjaar van 2019. NMCX ondersteunde de deelnemers met advies over besparingsmogelijkheden, inzet van specialisten uit ons netwerk, en informatie over subsidiemogelijkheden. Scholen worden gestimuleerd om de leskisten 'Natuurlijk energie!' en 'De energieke klas' van NMCX te gebruiken.

Verduurzaming bedrijven:

Meerwinstuitjebedrijf.nl

Vanwege het succes van de BespaarMEER led-actie is zijn we in 2018 een collectieve inkoopactie voor zonnepanelen op bedrijfsdaken gestart. Er zijn ruim 2700 bedrijven (MKB en grootzakelijk) gemaïld, waarna 81 bedrijven zich hebben aangemeld. Vervolgens is binnen vier maanden 314 kWpiek aan zonnepanelen geplaatst. Daarnaast zijn 8 (zeer) grote SDE+ aanvragen ingediend voor enkele duizenden zonnepanelen. Het blijkt dat een actie met een aanbod voor één maatregel, met complete ontzorging voor de ondernemer, goed werkt.

ENERGIE ORGANISATIES

BespaarMEER 2 led-actie

In het najaar van 2017 is de BespaarMEER led-actie gestart waarbij mkb'ers gestimuleerd en gefaciliteerd worden bij de overstap naar ledverlichting. Ongeveer 4.700 mkb-bedrijven hebben van de gemeente een brief ontvangen met een aanbod om deel te nemen aan de actie. Van de 95 bedrijven die zich in 2018 hiervoor hebben aangemeld hebben 29 daadwerkelijk ledverlichting laten plaatsen. Met een totale investering van € 200.000,- besparen de bedrijven gezamenlijk jaarlijks € 40.000,- en 250.000 kWh elektriciteit.

WATTstrijd bij Ons Tweede Thuis

De 35 bewoners van een woonvoorziening van Ons Tweede Thuis hebben tijdens de WATTstrijd zo'n 5% energie weten te besparen. Dit levert op jaarbasis een besparing op van 6.000 kWh elektriciteit en 1.100 m3 gas. In januari 2018 werd de WATTstrijd met een Energiecafé afgetrapt, waarna de vijf weken durende WATTstrijd begon. De door NMCX opgeleide energiecoaches gingen langs bij de bewoners om ze te helpen met de wekelijkse besparingsopdrachten.

ENERGIE

BEWONERS

NMCX heeft het afgelopen jaar weer veel energie gestoken in het stimuleren van maatregelen en initiatieven vanuit en richting bewoners. Hiermee wordt de inzet van NMCX als hefboom ingezet voor de verduurzaming van Haarlemmermeer. Onder andere de volgende projecten zijn uitgevoerd:

Energiebank en energiecoaches

In mei 2018 is de Stichting Energiebank Haarlemmermeer opgericht waarbij een Energieteam gevormd van tien personen. In dit team zitten vertegenwoordigers van Kerkcentrum De Ark, Stichting Meerwaarde, Kop of Munt, Tegenstroom en NMCX. De energiecoaches worden voornamelijk ingezet om mensen met een betalingsachterstand te helpen hun energierekening te verlagen. Na de start in mei zijn er in 2018 ruim 30 huishoudens geholpen met energiescans, bespaaradviezen en het ter beschikking stellen van energiebesparende maatregelen zoals ledlampen, spaardouches en radiatorfolie. NMCX ondersteunt de Energiebank met het coördineren en opleiden van de energiecoaches en het organiseren van bijeenkomsten. In 2018 hebben vijf nieuwe energiecoaches een training gekregen. In totaal waren er twaalf energiecoaches actief in Haarlemmermeer.

Energy Party's

In het najaar van 2018 is een pilot Energy Party georganiseerd als training voor de energiecoaches. Een Energy Party wordt georganiseerd bij een bewoner thuis waarbij circa 8 andere mensen (buren, kennissen, vrienden) worden uitgenodigd. Met behulp van hun energienota krijgen de deelnemers inzicht in hun energieverbruik. Vervolgens selecteren de deelnemers besparingsmogelijkheden die bij hun energieverbruik passen en op korte termijn uitgevoerd kunnen worden. De besparingsmogelijkheden kunnen bestaan uit besparingen door gedragsverandering, eenvoudige, goedkope besparingen (zoals radiatorfolie of ledverlichting) en besparingen waarvoor meer investering nodig is zoals isolatie en zonnepanelen. Een Energy Party wordt door een vrijwillige, door NMCX getrainde, energiecoach geleid. De eerste twee Energy Party's zijn in het voorjaar van 2019 gepland.

ENERGIE

BEWONERS

Bewoners inkoopacties

Voor woningeigenaren is onder de noemer 'Winst Uit Je Woning' weer een actie georganiseerd waarbij bewoners middels een groepsaankoop voordelig zonnepanelen, spouw- en vloerisolatie konden aanschaffen. Deze actie is in de laatste maand van 2018 gestart. Het aantal deelnemers voor deze actie stond op 1 januari 2019 op 2.100 deelnemers. De resultaten van deze laatste actie worden zichtbaar in het volgende jaarverslag. Er zijn vier grootschalige informatieavonden geweest in het gemeentehuis over de gezamenlijke inkoopactie. Hierbij zijn in totaal ruim 10.50 bewoners van Haarlemmermeer geïnformeerd over de kansen voor verduurzaming van hun woning.

Maatwerkadviezen voor energieneutraal wonen

In 2017 is een samenwerking gestart met E-trias en Winst uit je woning om maatwerkadviezen te integreren in de lopende inkoopacties. Het doel van dit innovatietraject is om geïnteresseerden op een snelle en goedkope manier te kunnen voorzien van maatwerkadviezen inclusief de bijbehorende offertes op maat van lokale partijen. In 2018 zijn in totaal 24 bewoners in Haarlemmermeer voorzien van een zeer uitgebreid maatwerkadvies. Ook zijn deze bewoners voorzien van bijna alle offertes om de woning energieneutraal en aardgasvrij te maken.

Minder CO2-uitstoot door slimme bandenpompen

In Haarlemmermeer zijn in 2015 3 slimme bandenpompen geplaatst die door NMCX worden gepromoot. Een goede bandspanning draagt bij aan de verbetering van de luchtkwaliteit (fijnstof door bandenslijtage), minder CO2-uitstoot (door brandstofbesparing), en minder geluidshinder. Maar zorgt ook voor kostenbesparing en veiliger rijden. NMCX volgde de landelijke campagnes voor 2018 van de stichting Band op Spanning. Deze zijn rondom de vakanties. In totaal hebben 6570 gebruikers in 2018, 115 ton co2 bespaard.

ENERGIE

KINDEREN

In 2018 is er weer heel wat nieuw lesmateriaal ontwikkeld, en is bestaand lesmateriaal vernieuwd. Zo is het lespakket 'Energie uit zon' verder ontwikkeld: een les met begeleiding van een NMCX-gastdocent, waar onderwerpen als het verschil tussen fossiele- en duurzame energiebronnen, de historie van verwarming en verlichting in gebouwen, en duurzame bronnen als wind, water en zon worden behandeld. Ook zijn in 2018 de eerste stappen gezet om een les te ontwikkelen over waterstof om ook de basisschoolleerlingen in aanraking te laten komen met deze nieuwe vorm van energie. Tijdens deze les legt de medewerker van NMCX op een interactieve manier uit hoe waterstof opgewekt, opgeslagen en toegepast wordt en is er een demonstratie van een modelauto die op waterstof rijdt. In 2018 zijn de eerste pilotlessen geweest op de Oranje Nassauschool uit Badhoevedorp.

*In totaal hebben 925
leerlingen van 36 groepen
deelgenomen*

ENERGIE

JONGEREN

Onderzoek- en Ontwerpopdrachten

Elk jaar organiseren we meerdere Onderzoek- en Ontwerpopdrachten waarbij leerlingen worden gekoppeld aan een opdrachtgever met een duurzaam vraagstuk. In 2018 is binnen het thema energie de volgende opdracht begeleid:

Windmolens op school

In 2017 werkte NMCX samen met de organisatie 'Laat maar waaien' aan een windenergieproject voor het basisonderwijs. Diverse scholen wilden na dit project ook een Urban Windmolen bij hun eigen school, maar hoe doe je dat? Wat moet er allemaal geregeld worden? En levert zo'n molen ook genoeg energie op voor een school? Vier leerlingen van Kaj Munk College gingen in 2018 op zoek naar antwoorden op deze vragen en concludeerden dat het lastig is om windmolens op een schoolplein te zetten: het is onveilig vanwege de bevestigingslijnen. Daarop kwamen ze met het alternatief om de molens op het dak van de school te zetten. Een invalshoek die ook de scholen interessant vinden.

Energieweek

Het windenergieproject dat we samen met 'Laat maar waaien' ontwikkelden voor het basisonderwijs is doorontwikkeld voor het voortgezet onderwijs. Dit betekende meer diepgang in het project, waardoor het aansluit op de schoolvakken (wiskunde, aardrijkskunde, natuurkunde en economie). Op het Herbert Vissers college hebben 55 leerlingen les gehad over duurzame energie. Zij hebben een eigen windmolen gebouwd om uit te zoeken wat de meest optimale molen is en zijn op bezoek geweest bij Meerwind. Daarna hebben de leerlingen samen met Alliander een echte Urban Windmolen opgezet bij C-Bèta. Het werken aan de eigen molen vonden de leerlingen het leukst, vooral het zelf testen van de mogelijkheden.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

Regenbuien worden steeds heftiger en duren vaak langer. Volgens wetenschappers zijn dat de gevolgen van de klimaatverandering. Die toenemende intensiteit van regenbuien heeft soms grote gevolgen: straten lopen onder, kelders vol water, ondergelopen parkeerplaatsen of rivieren die buiten hun oevers treden. De verstedelijking van Nederland, maar ook andere landen, versterkt die gevolgen. Door meer asfalt en bestrating is overtollig water steeds moeilijker af te voeren. Daarnaast zorgt de toenemende verstening in bebouwd gebied voor hittestress op zomerse dagen. Door de extreme droge periodes is het van groot belang het kostbare zoete regenwater zolang mogelijk vast te houden in plaats van zo snel mogelijk naar zee te lozen. Reden genoeg om aan bewustwording te werken en bewoners te stimuleren zelf maatregelen te nemen, zoals het vergroenen van hun eigen tuin, waardoor de sponswerking wordt vergroot.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

ORGANISATIES EN BEWONERS

De campagne Haarlemmermeer Waterproof is in 2016 gestart en heeft als doel het bewustzijn van bewoners, organisaties en scholen te vergroten over de noodzaak en de mogelijkheden van het klimaatbestendig maken van de eigen omgeving.

Acties Haarlemmermeer Waterproof

Naast het onderhouden van de website als bron van informatie organiseerden we meerdere acties. Zo organiseerden we de wedstrijd “Wat doe jij met een ton?” waarmee we bewoners van Haarlemmermeer motiveerden hun tuin waterproof in te richten met een regenton als basis in het ontwerp. De hoofdprijs was €2.500,-, te besteden aan hun nieuwe, waterproof tuin. Op 10 juni stond het team van Haarlemmermeer Waterproof in winkelcentrum Vier Meren om Groene Daken te promoten. Kinderen konden water op zowel een ‘gewoon’ dak als een groen dak gieten en zo zien dat een groen dak meer water vasthoudt. Het team had daardoor gelegenheid om ouders voor te lichten over het voordeel van een groen dak en te wijzen op de subsidie voor groene daken die bij de gemeente beschikbaar was. Ook waren we met Haarlemmermeer Waterproof weer aanwezig op het Groene Loper Festival: Er was een belevingstafel waarop duidelijk werd wat regenval met de polder doet en wat we kunnen doen om overlast te beperken. Daarnaast werd er op het Groene Loper Festival aandacht besteed aan groene daken.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

ORGANISATIES EN BEWONERS

Acties met partners

In 2018 hebben 16 partners zich aan de campagne verbonden. Samen met deze partners organiseerden we meerdere acties. Zo stonden we met een stand in tuincentrum Suidgeest voor de informatiedag 'Hoe ontwerp ik een waterproof tuin?' en konden bezoekers van de Gamma in Hoofddorp de workshop 'Hoe sluit ik een regenton aan' volgen. Op 15 mei onthulde Wethouder John Nederstigt in het bijzijn van pers de tentoonstelling over Haarlemmermeer Waterproof in Haarlemmermeermuseum De Cruquius. Deze tentoonstelling blijft in ieder geval tot de renovatie van het museum hangen. En samen met partner Greenspot realiseerden we een demonstratie groen dak in ons nieuwe kantoor. Zo kunnen bewoners, bedrijven en andere bezoekers van ons kantoor kennismaken met de functie en uitvoeringsmogelijkheden van een groen dak.

[Kijk voor meer informatie op www.haarlemmermeerwaterproof.nl](http://www.haarlemmermeerwaterproof.nl)

WATER & KLIMAATADAPTATIE KINDEREN

NMCX heeft weer heel wat scholen voorzien van lesprogramma's over water. De lessen gaan over (de effecten van) besparing van water, waterkwaliteit (water is een bron van leven, en bovendien belangrijk voor gezondheid en hygiëne), maar ook over de toenemende regenbuien als gevolg van de klimaatverandering.

Lespakketten water op school

NMCX ondersteunt scholen door het uitlenen van lespakketten over water. Hiermee zijn in 2018 470 leerlingen bereikt.

Water en Klimaatadaptatie in de klas

Tijdens de les `Leren over water` ontvangt een educatief medewerker van Hoogheemraadschap Rijnland leerlingen van groep 7 en 8 van verschillende basisscholen op de waterzuivering in Zwaanshoek. De leerlingen ontdekken hoe ons afvalwater gezuiverd wordt en het Hoogheemraadschap voor onze veiligheid zorgt door het waterpeil in een groot deel van Noord- en Zuid-Holland op niveau te houden. De groepen 5 en 6 krijgen een waterles op school. In 2018 zijn hier 440 leerlingen mee bereikt.

WATER & KLIMAATADAPTATIE

KINDEREN

Justdiggit

Het lesprogramma over klimaatadaptatie, 'Justdiggit' leert kinderen oplossingsgericht denken. Na vier lessen over de inleidende thema's grond, water, biodiversiteit en CO2, waarbij ze hun eigen 'Forest in a Jar' maken, zoeken ze in de laatste les naar mogelijkheden in hun eigen omgeving hoe ze bij kunnen dragen aan het tegengaan van de klimaatverandering. Dit jaar hebben leerlingen op basisschool In 2018 is in overleg met Justdiggit besloten het lespakket door te ontwikkelen en is er samenwerking gezocht met 'Leerbox uitstekend'.

Regenton filmpje en -lesbrief

Met de regentonnenactie werden in 2017 gratis regentonnen weggegeven aan basisscholen, sportverenigingen en buurthuizen in Haarlemmermeer. In 2018 is een filmpje geproduceerd waarin de populaire straatvoetbalster Rocky samen met wethouder John Nederstigt uitlegt wat het belang van regentonnen is. Alle scholen in Haarlemmermeer hebben via de nieuwsbrief voor scholen de daarbij behorende lesbrief ontvangen met daarin een link naar het filmpje en tips om het filmpje in de klas na te bespreken. Deze lesbrief is op 4 april 2018 officieel door John Nederstigt aangeboden aan twee docenten van de Dik Tromschool in Hoofddorp.

[Bekijk hier het filmpje over het belang van regentonnen](#)

WATER & KLIMAATADAPTATIE

JONGEREN

Makathon Haarlem

Het Nova college organiseerde samen met PWN uit Haarlem een makathon: een bijzonder evenement waarbij een organisatie een vraagstuk op het gebied van duurzaamheid inbrengt en leerlingen vervolgens onder begeleiding van een professional op zoek gaan naar een oplossing. 22 leerlingen uit Haarlemmermeer werden op deze manier betrokken bij actuele vraagstukken op het gebied van duurzaamheid en kwamen vervolgens met de meest innovatieve oplossingen. De ingebrachte vraagstukken waren onder andere: Hoe voorkom je verzilting van duinpannen? Hoe zorg je voor een goede waterhuishouding en een gezond waterpeil? Wat is de invloed van klimaatverandering op het huidige waterpeil? Deze vraagstukken werden opgelost volgens de methodiek van Design Thinking, waarbij de leerlingen werd gevraagd een prototype te maken. NMCX gaf bij het ontwikkelen van duurzame businessmodellen advies, zodat de oplossingen die de jongeren verzonnen tot levensvatbare startups zouden kunnen uitgroeien. De Makathon was een experiment om een dergelijk project ook in Haarlemmermeer op te zetten. In 2019 volgt een grotere opzet in de gemeente met meerdere VO-scholen en het Nova College.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

Veel grondstoffen worden schaarser en duurder. We verbruiken met z'n allen meer dan er binnenkort geleverd kan worden. Tegelijkertijd gaan veel nuttige grondstoffen verloren aan het einde van de gebruiksduur van producten. Het thema grondstoffenbehoud wint de laatste jaren aan terrein en de aandacht voor circulaire economie en VANG (van Afval naar Grondstof) groeit. NMCX besteedt hier aandacht aan bij alle activiteiten en campagnes, en verzorgt zowel in als buiten Haarlemmermeer educatieprogramma's over dit onderwerp.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

ORGANISATIES

Schoon zwemwater

In de zomer van 2018 ondersteunde NMCX, zoals altijd, de onderwater opruimactie van Project Baseline in het Haarlemmermeerse Bos met faciliteiten en hulpmiddelen. Het team van 30 man verwijderde maar liefst 194 kg zwerfafval uit het zwemwater.

Diverse acties met (personeels)verenigingen en maatschappelijke organisaties

NMCX adviseert bedrijven op het gebied van verduurzaming en werkt graag samen voor een duurzame leefwereld. Zo krijgt maatschappelijk betrokken ondernemen (mbo) vorm. Afgelopen jaar ondersteunde NMCX een event van de multinational Chiesi te Schiphol waar medewerkers een dag hun normale werkzaamheden aan de kant zetten om zich in te zetten voor maatschappelijke projecten. NMCX organiseerde een lezing en een zwerfafvalexpeditie: er werd flink opgeruimd in en langs de sloten van Schiphol met (extra lange) grijpers en schepnetten.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

BEWONERS

Landelijke Opschoondag: Samen houden we de wijk Schoon

NMCX heeft de Landelijke Opschoondag onder de aandacht gebracht bij inwoners, scholen, wijkraden, ondernemers en pers. Daarnaast werd ter gelegenheid van de Landelijke Opschoondag op zaterdag 24 maart voorlichting gegeven door de landelijke bekende zwerfafval expert Dirk Groot over de plastic soep en het belang van het opruimen van zwerfafval.

Schone Avond4daagsen Haarlemmermeer

Tijdens de Avond4daagsen in Haarlemmermeer zijn we met deelnemers in gesprek gegaan over een 'Schone Avondvierdaagse' en hebben we bingokaarten, vuilniszakken en potloden voor het spel 'zwerfiebingo' uitgedeeld. Aan het eind van de dag zijn de gevulde vuilniszakken weer in ontvangst genomen. In totaal zijn meer dan 22.000 deelnemers bereikt!

Prachtplekken: onderzoek, dialoog en resultaat

Jaarlijks pakken we 3 prachtplekken aan waar veel zwerfafval wordt achtergelaten. In 2018 zijn we gestart met Graan voor Visch, het Haarlemmermeerse Bos en station Nieuw-Vennep. De aanpak start met een analyse van het soort zwerfafval. Op basis van de resultaten wordt een dialoog aangegaan met bewoners en wordt er uiteindelijk gezamenlijk gezocht naar oplossingen.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

BEWONERS

Nieuwjaarsvegen

NMCX riep ook dit jaar weer samen met stichting Maatvast iedereen op om op 1 januari samen het vuurwerkafval op te ruimen. En in Lisserbroek riepen SuperSchoon ambassadeurs iedereen op om mee te doen met 'Nieuwjaarsvegen', waarbij je alleen of samen met de kinderen op 1 januari de afvalzakken inlevert bij Sociaal Cultureel Centrum De Meerkoet in Lisserbroek. Daar werd iedereen bedankt met koffie, thee en limonade.

Zwerfafvalambassadeurs

Diverse bewoners in Haarlemmermeer zijn zelf actief op het gebied van zwerfafval. Ze gaan regelmatig (met buurtgenoten) op pad om zwerfafval op te rapen en maken hun omgeving bewust van het zwerfafval. NMCX ondersteunt deze bewoners waar mogelijk en zet ze onder andere via de SuperSchoon Facebookpagina in het zonnetje.

[Bekijk hier de Facebookpagina van SuperSchoon Haarlemmermeer](#)

Acties in de regio

In Lisse hebben we de Landelijke Opschoondag georganiseerd. Daarnaast hebben we tijdens de Avond4daagse in Hillegom aandacht besteed aan het voorkomen van zwerfafval, en zijn in Wormer en Oostzaan meerdere Prachtplekken aangepakt.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR BEWONERS

Repaircafé Haarlemmermeer

Het Repaircafé is een zelfstandige stichting geworden (met als founders NMCX, GroenLinks en Meer-Minderfonds van kerkgemeenschap De Ark) en draait volledig op vrijwilligers. Het Repaircafé wordt ondersteund door NMCX, met vrijwillige bestuurlijke inzet en facilitaire ondersteuning. In totaal zijn er in 2018 56 reparatiebijeenkomsten geweest met een kleine 70 vrijwilligers en 760 aangeboden reparaties. De verhouding gemaakt en verloren is ongeveer 60-40. Waarbij het niet gerepareerde vaak elektrische/elektronische apparaten zijn.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

KINDEREN

Excursies en lespakketten zwerfafval

- **Lessen over zwerfafval bij Meerlanden**

Ieder jaar kunnen scholen zich via NMCX inschrijven voor excursies naar de Milieustraat van Meerlanden. Ze volgen de gescheiden afvalstromen en de producten die ervan gemaakt worden, zoals biogas en compost.

- **Lespakketten grondstoffen, afval & circulair (gac)**

Ook op school ondersteunt NMCX docenten met het uitlenen van lespakketten over gac-educatie, zoals de lespakketten `Papier maken in de klas` en `Afvalvertering`.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

KINDEREN

Let's Do It Kids educatieprogramma Haarlemmermeer

Let's Do It Kids is een educatieprogramma voor leerlingen van groep 1 t/m 8. Het is één dag voor de hele school vol belevenissen: een combinatie van gastlessen, theater en een opschoonactie. Daarmee maakt NMCX ze bewust van de noodzaak van schone wijken, dorpen en water. In Haarlemmermeer heeft NMCX in 2018 het programma op 11 scholen uitgevoerd, waardoor circa 1470 leerlingen zijn bereikt.

Let's Do It Kids in de regio

Ook buiten Haarlemmermeer voert NMCX het educatieprogramma uit. In de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo, Diemen, Edam-Volendam, Haarlem, Hillegom, Lisse, Oostzaan, Teylingen, en Uithoorn hebben in totaal 416 klassen het programma gevolgd.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

JONGEREN

Onderzoek- en Ontwerpopdrachten

Elk jaar organiseren we meerdere Onderzoek- en Ontwerpopdrachten waarbij leerlingen worden gekoppeld aan een opdrachtgever met een duurzaam vraagstuk. In 2018 is binnen het thema grondstoffen, afval & circulair de volgende opdracht begeleid:

Het ontwerpen van een circulair park

65 leerlingen van het Kaj Munk College mochten een park ontwerpen in Badhoevedorp, waarbij zij vanuit een maatschappelijk initiatief bewoners en omwonenden hebben geïnterviewd over hun wensen en behoeftes. Naast het creëren van meer groen, was het hergebruik van materialen ook een voorwaarde bij de opdracht. De vier meest innovatieve oplossingen zijn gepresenteerd aan 500 bewoners.

Zwerfafval: Wat komt uiteindelijk in zee terecht?

De 96 leerlingen van de brugklas van het Kaj Munk College hebben tijdens hun kamp op Texel geholpen bij het opruimen en schoonmaken van de natuur. Leerlingen kregen de opdracht om te inventariseren hoeveel plastic er in een huishouding aanwezig is, door alle onderdelen (legoblokjes, plastic flessen, plastic verpakkingen, etc.) te benoemen, te wegen en berekenen.

Daarnaast is er uitgelegd hoeveel van deze plastic onderdelen uiteindelijk via onze rivieren in de zee beland, wat op Texel natuurlijk extra zichtbaar was. Het resultaat was oprechte verbazing bij de leerlingen over de hoeveelheid plastic waar wij dagelijks mee in aanraking komen.

GRONDSTOFFEN, AFVAL & CIRCULAIR

JONGEREN

Duurzame mode

Vier leerlingen van het Kaj Munk College zijn aan de slag gegaan met het ontwerpen van duurzame mode, waarbij ze onder andere jute gebruikten om er designkleding van te maken. Zo werd nagedacht over het leven ná het dragen van de kleding. Dit heeft geleid tot een aantal ontwerpen die werden gebruikt om het kledingstuk daadwerkelijk te maken.

Zwerfafval Voortgezet Onderwijs in de regio

Ook buiten Haarlemmermeer verzorgde NMCX zwerfafvalprojecten op het Voortgezet Onderwijs. In Amsterdam en Zaandam volgden in totaal 55 groepen verschillende zwerfafvalprojecten.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL

Voedsel is hip en trendy. Kookprogramma's op tv als Heel Holland Bakt, Koken met van Boven en Jamie Oliver zijn razend populair. Met de beweging van zelf kwaliteitsvoedsel bereiden, komt ook de behoefte aan kwaliteitsingrediënten. Daarbij gaan bewust leven, gezond eten en een duurzame leefstijl vaak samen. We willen weten waar ons voedsel vandaan komt en als het even kan zelf verbouwen. Steeds meer mensen zijn zich bewust van hun FOOD-print en kiezen voor lokale ketens.

Ook in Haarlemmermeer heeft NMCX in samenwerking met diverse partijen initiatieven genomen om de voedselvoorziening van Haarlemmermeer meer duurzaam en meer lokaal te maken en de voedselconsumptie meer gezond te maken. Deze initiatieven zijn vooral gericht op het stimuleren van productie voor de lokale en regionale markt, het stimuleren van gezond en duurzaam eten, op bewustwording van consumenten over wat er nodig is voor de productie van hun eten en hoe je om kunt gaan met de restanten van je eten.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL

ORGANISATIES

Boer Bord Bak Coalitie

In mei 2018 vond het 4e Boer Bord Bak - netwerkdiner plaats, waarbij NMCX de organisatie heeft ondersteund. Dit diner was, net als de voorgaande edities, vooral ter inspiratie. De opdrachtgevers, Rabobank regio Schiphol en Meerlanden, hebben het netwerk geïnitieerd om tot daadwerkelijke veranderingen te komen: minder voedselverspilling, minder voedselkilometers en een gezonder voedselpatroon. Het diner leidde tot meerdere concrete plannen en acties van samenwerkende netwerkpartners.

Overige netwerken en verbinden

In 2018 hebben we ons verbonden met het ShareMeets netwerk ten behoeve van de voorbereiding van het thema voedsel met duurzame netwerkpartners in de voedselketen.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL BEWONERS

Ondersteuning lokale initiatieven

We ondersteunden in 2018 weer meerdere bewonersinitiatieven op het gebied van grondstoffen en voedsel. Zo was er bij de wedstrijd 'Het Groenste Idee' een bonusprijs voor de voedselinzendingen.

'Meer en Deel' was het winnende idee: een betaalbaar restaurant met lokale producten, dat geen afval produceert en als hub dient voor andere duurzame initiatieven. Naast advies over de organisatie, krijgt de indiener van Meer en Deel ook verbinding met het netwerk van NMCX.

Verbindingen initiatieven

We hebben de contacten aangehaald met diverse ondernemers en initiatieven die actief zijn binnen de voedseltransitie, bijvoorbeeld op het gebied van natuurvriendelijke landbouw of voedselverspilling. Een voorbeeld is boerderij de Landyn, die advies van ons kreeg over hun voedselbos en nu betrokken zijn bij Platform Groen Haarlemmermeer.

[Bekijk hier de Facebookpagina van MeerZwam](#)

MeerZwam

De Meerzwam-beweging is opgezet met als doel het stimuleren van duurzaam voedsel en circulariteit, en het vormen van een netwerk. Er is een Meerzwam Facebookpagina waarop informatie wordt gedeeld. Tijdens het Groene Loper Festival hebben we aan diverse bezoekers informatie gegeven over hoe zij thuis oesterzwammen kunnen kweken op koffieprut en broed meegegeven. Zo'n 15 mensen ontvingen de wekelijkse kweekinstructie per mail.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL KINDEREN

Moestuiniëren

NMCX biedt scholen meerdere moestuin opties. Zo hebben we het project Meermoestuinen waarbij scholen een eigen schooltuin hebben naast de school of op een locatie in de buurt waarbij ze gebruikmaken van de begeleidende leermiddelen van NMCX. Met het laagdrempelige aanbod (we maken het scholen 'gemakkelijk') bereikten we 975 leerlingen in 43 groepen, en naar schatting 336 volwassenen die 16 weken lang deelnamen aan het project. NMCX organiseert ook jaarlijks een workshop voor docenten, waarbij de materialen en ondersteunende lessen uitgereikt worden. Dit jaar is tijdens deze workshop een teelpakket van Meerzwam uitgedeeld aan de leerkrachten voor in de klas, om leerlingen bewust te maken van het belang van circulair denken en het verbouwen van voedsel in de eigen omgeving. Voor scholen met weinig ruimte bood NMCX ook dit jaar 'Fleurs Metermoestuin' aan, zodat leerlingen kunnen tuinieren in plantenbakken op het schoolplein. Het pakket 'Fleurs Metermoestuin' is een vorm van tuinieren die weinig onderhoud vereist, waarbij NMCX voorziet in een docentenhandleiding met schema's en zaaigoed. In 2018 namen 8 scholen en een BSO met 379 leerlingen uit 19 groepen hieraan deel. Met de Vensterbanktuinen kan echt elke school meedoen. De leerlingen volgen dagelijks de ontwikkeling van de tomatenplant in de vensterbank van de klas. Het materiaal ontvangen de scholen van NMCX. We bereikten hiermee 451 leerlingen in 16 groepen.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL

KINDEREN

Boerderij-educatie

Voor de vier kinderboerderijen in Haarlemmermeer verzorgt NMCX educatie voor de kleuter-, onder-, en middenbouw. Aan de lessen op de vier kinderboerderijen hebben in totaal 1299 leerlingen van 56 groepen meegedaan.

Circulair voedsel

NMCX wil leerlingen van basisscholen bewust maken van het belang van een circulaire economie voor de toekomst van onze komende generaties. De les van NMCX 'Zwam & Zo' sluit hierbij goed aan. Een NMCX medewerker vertelt over onze footprint in relatie tot circulaire processen. Tijdens deze les leren leerlingen huishoudelijk afval, zoals koffiedik, te hergebruiken. In vier opdrachten worden niet alleen oesterzwammen gekweekt en gegeten, maar ook de oorsprong van het voedsel en het verschil tussen het gebruik van dierlijke en plantaardige eiwitten besproken.

Lespakketten op school

Met de lespakketten bereikten we 897 leerlingen met 35 groepen.

GRONDSTOFFEN & VOEDSEL

JONGEREN

De week van de Circulaire Economie

Tijdens deze week leerden 60 leerlingen van het Haarlemmermeerlyceum alles over een circulaire economie en een gezond ecosysteem. De opdracht was een afvalproduct gebruiken als grondstof voor een nieuwe toepassing. In deze casus werd koffieprut gebruikt als voedingsbodem voor oesterzwammen, waarbij de levenscyclus van oesterzwammen zichtbaar werd als symbool voor een circulaire economie.

*Tijdens deze week
leerden 60 leerlingen
alles over een circulaire economie
en een gezond ecosysteem*

GROEN & BIODIVERSITEIT

Natuur geniet steeds meer belangstelling en meer mensen zijn overtuigd van het nut en de noodzaak de natuur te beschermen en biodiversiteit te bevorderen. Biodiversiteit is essentieel voor het voortbestaan van al het leven op aarde. De natuur is één samenhangend ecosysteem. Dankzij dit systeem hebben wij mensen zuurstof, voedsel, brandstof, medicijnen en grondstoffen voor kleding, spullen en huizen. NMCX organiseert en coördineert educatie over biodiversiteit voor alle doelgroepen.

GROEN & BIODIVERSITEIT

ORGANISATIES EN BEWONERS

Platform Groen Haarlemmermeer

Platform Groen Haarlemmermeer (geïnitieerd in 2014 door NMCX) is uitgegroeid tot een samenwerkingsverband waar 26 groene partijen bij zijn aangesloten. Alle partijen houden zich op eigen wijze bezig met het betrekken van bewoners bij de natuur en het vergroten van de biodiversiteit in en om Haarlemmermeer. NMCX voert het secretariaat en organiseert bijeenkomsten. Daarnaast is er een Facebookpagina waar meer informatie te vinden is. In 2018 heeft het Platform een inspirerende bijeenkomst gehouden waarbij niet alleen werd belicht hoe vrijwilligers bereikt en betrokken kunnen worden, maar is ook een ambitieus plan voor 2019 geïnitieerd, waarin alle organisaties samen nadrukkelijk de focus op hetzelfde doel leggen: Het vergroten van de Biodiversiteit in Haarlemmermeer.

[Bekijk hier de Facebookpagina van platform Groen Haarlemmermeer](#)

Bewoners

We ondersteunden in 2018 weer meerdere bewonersinitiatieven op het gebied van groen en biodiversiteit, onder andere biologisch tuinbouwbedrijf, boerderijwinkel en zorgboerderij de Landyn bij het aanleggen van een Voedselbos.

GROEN & BIODIVERSITEIT

ORGANISATIES EN BEWONERS

GreenBASE

BASE staat voor Bermen, Akkerranden, Sloten en Erven. Verschillende bijeenkomsten vonden plaats in 2018 tussen de volgende samenwerkende partijen: LTO Noord, Collectief Noord-Holland Zuid, provincie Noord-Holland (via Groen Kapitaal), Hoogheemraadschap Rijnland, gemeente Haarlemmermeer, Bayer via Bayer Forward Farming, zes akkerbouwers en NMCX. De deelnemende GreenBASE akkerbouwers hebben hun erven vergroend. Onder meer door struweel en bloemen te planten op hun erf, maar ook door daar vleermuis- en vogelkasten te plaatsen. Op de grote percelen zijn bovendien de akkerranden ingezaaid met bloemen en wilde kruiden. Deze bieden eten en een schuilplaats voor bestuivers en nuttige insecten. Hiermee wordt een groene, kleurrijke omgeving gecreëerd en een sterkere biodiversiteit. NMCX speelt een belangrijke rol in het verbinden van de partijen, het communiceren van voortgang naar de bewoners, scholen en vrijwilligersorganisaties en in het monitoren van soorten om de effecten van de genoemde maatregelen met behulp van vrijwilligers in beeld te brengen.

GROEN & BIODIVERSITEIT

KINDEREN

Boomfeestdag 2018 In het Zomerpark Nieuw-Vennep

Naast de schooltuinen van basisschool Bommelstein is tijdens de Nationale Boomfeestdag 2018 in samenwerking met de gemeente Haarlemmermeer en de Stichtingen Meerwaarde, Maatvast en Cordaan, in gezelschap van burgemeester Onno Hoes, een voedselbos ingericht met verschillende fruitbomen en eetbare planten. Het is de bedoeling dat deze tuin in de toekomst beschikbaar is voor basisscholen en bewoners. Basisscholen kunnen hiervan gebruik maken voor voedseleducatie.

Veldexcursies

Er werden meerdere excursies georganiseerd. Zo gaven we weer seizoenslessen in de tuin en het kassencomplex van De Heimanshof, en verzorgden we interactieve lessen over de honingbij en de wilde bij. Daarnaast vonden bij avonturen bouwspeelplaats Jeugdland in Nieuw-Vennep actieve buitenlessen plaats met de thema's natuurlijk spelen, eten uit de natuur, techniek en help de wilde bij. Door het maken van techniekproefjes, een zeilhut, eigengemaakte soep of een insectenhotel ontwikkelden kinderen kennis over techniek, motorieke vaardigheden en kwamen ze in contact met een natuurlijke buitenomgeving.

Lespakketten groen en biodiversiteit op school

Met de lespakketten zoals 'Natuur is een feest' en 'Het weer' bereikten we 2182 leerlingen van 92 groepen.

GROEN & BIODIVERSITEIT

JONGEREN

Onderzoek- en Ontwerpopdrachten

Elk jaar organiseren we meerdere Onderzoek- en ontwerpopdrachten waarbij leerlingen worden gekoppeld aan een opdrachtgever met een duurzaam vraagstuk. In 2018 is binnen het thema Groen & Biodiversiteit de volgende opdracht begeleid:

Placemaking in Badhoevedorp

100 leerlingen van het Kaj Munk College maakten kennis met 'placemaking'. Een methode om met gebruikers te werken aan de verbetering van de openbare ruimte. De leerlingen kunnen deze methode toepassen op hun eigen woonomgeving, waarbij de buurt aantrekkelijk wordt voor zo veel mogelijk gebruikers. Daarnaast zetten ze placemaking ook in om specifiek in opdracht van de dorpsraad Badhoevedorp de woonkern groener en aantrekkelijke te maken voor zoveel mogelijk doelgroepen. Het project is in 2017 gestart en werd in het voorjaar van 2018 afgesloten door presentaties aan de dorpsraad Badhoevedorp.

DOELGROEPEN

NMCX organiseert activiteiten en campagnes voor verschillende doelgroepen en met verschillende thema's. Voor bijna elke combinatie (doelgroep X thema) is er wel iets op touw gezet in 2018. Klik op de doelgroep waar jij meer van wilt weten en vervolgens kun je ook nog binnen de doelgroep selecteren op thema. Wil je direct alles dat is georganiseerd met een bepaald thema zien? Ga dan in het menu naar de pagina 'thema's'.

DOELGROEPEN

ORGANISATIES

“We stimuleren en ondersteunen organisaties, netwerken en bedrijven in Haarlemmermeer in hun duurzame ambities.”

Bij al onze projecten werken we in principe vanuit de zogenaamde diamanten vijfhoek. De diamanten vijfhoek staat voor de 5 O's: Ondernemers, Onderwijs (en Onderzoek), (maatschappelijke) Organisaties, Overheid (gemeente/provincie en rijk), en Omgeving (mensen, buurt). Met draagvlak uit deze domeinen hebben duurzame transitie de grootste slaagkans.

DOELGROEPEN

BEWONERS

Naast de verschillende activiteiten die NMCX aanbiedt helpen we bewoners ook bij het realiseren van hun eigen duurzame projecten. Dit doen we door middel van adviesgesprekken en een aantal verdiepende ondersteuningstrajecten. Soms initiëren we als NMCX zelf een initiatief waar we dan diverse bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij betrekken. In 2018 hebben we in totaal ongeveer 20 initiatieven, op verschillende manieren, ondersteund. Dit deden we onder andere via het Crowdfundingplatform Nieuwe Pioniers dat we samen met partners hebben opgericht. We gaven workshops over crowdfunding en dachten met initiatieven mee.

Groene Loper Festival: 24 juni 2018

Het Groene Loper Festival is een initiatief van NMCX, Van Fair & Dichtbij en Stichting Ondernemersfonds Hoofddorp Centrum (SOHC). Het festival laat het publiek op een laagdrempelige manier kennismaken met toepassingsmogelijkheden van duurzame alternatieven in het dagelijks leven. Door middel van ervaringen in de vorm van voorstellingen en educatieve workshops, maar ook door de bezoekers duurzame producten te laten ruiken, proeven, zien en voelen. Daarnaast dient het festival ook als een platform waar initiatiefnemers terecht kunnen met vragen en/of hun initiatieven kunnen delen met de bezoekers. Het publiek kon op zondag 24 juni 2018 genieten van de zevende editie van het gratis toegankelijke Groene Loper Festival.

[Bekijk hier het Facebookalbum van het Groene Loper Festival 2018](#)

DOELGROEPEN

BEWONERS

Organisatie Het Groenste Idee

In 2018 heeft NMCX de prijsvraag 'Het Groenste Idee 2018' georganiseerd. Onderdeel hiervan was het Groenste Idee Café: een inspiratie-avond voor initiatiefnemers, met sprekers en workshops. Uit de 24 ingezonden projectplannen kwamen 6 finalisten, die via het platform de Nieuwe Pioniers campagne voerden om stemmen te werven. De winnaars zijn bepaald aan de hand van een 50/50 weging van juryoordeel en publieksstemmen. Het project van BioExpress was de winnaar van de eerste prijs (samenwerkingsproject met de Jumbo om in de lunchroom te koken met voedsel dat anders verspild zou worden). Tweede prijs was voor Grow Your Own House, een project voor tiny houses in Haarlemmermeer, en de overige finalisten kregen een aanmoedigingsprijs. NMCX onderhoudt contact met de prijswinnaars, waarbij de winnaars een beroep op ons kunnen doen wanneer ze vragen hebben over de uitvoering.

Verkiezingen debat

Samen met C-Bèta en podium voor Architectuur hebben we het verkiezingsdebat over duurzame thema's georganiseerd. 7 politieke partijen debatteerden over een onderbelicht thema in de eerder georganiseerde verkiezingsdebatten in de gemeente Haarlemmermeer: circulaire economie, de energietransitie en de bijbehorende klimaatverandering.

DOELGROEPEN

KINDEREN

NMCX heeft als doel dat kinderen én hun ouders bewust worden van de kansen voor duurzaamheid, en dat ze betrokken zijn en actief meedoen. Dit doen we door middel van educatie. We hebben meer dan honderd lesprogramma's, leskisten en andere lesvormen voor allerlei groepen en klassen van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het aanbod bestaat uit lesmaterialen, excursies, natuurlessen en duurzaamheidsprojecten. De lessen gaan over duurzaamheid in de breedste zin, dus ook over water, afval/grondstoffen, natuur, voedsel, energie en meer. De lessen en activiteiten sluiten aan bij de kerndoelen van het basisonderwijs, zijn interactief én gericht op ervaren en beleven.

Wonderwel

In 2018 zijn we gestart met de 'Wonderwel-leerlijn'. Deze lessen gaan over de werking van alle basisvoorzieningen in huis. Waar groeit ons eten? Hoe komt het water in de kraan? Waar gaat ons rioolwater naartoe? Hoe komt elektriciteit in het stopcontact? Hoe houden we het warm in huis in de winter? Wie zich laat verwonderen door deze vragen en op zoek gaat naar de antwoorden, komt terecht in de wondere wereld van natuur en techniek. Natuur is de bron van al onze voorzieningen en techniek is de manier waarop mensen die natuur weten te gebruiken. Samen met de ontwikkelaar van Wonderwel is het lespakket vernieuwd en vertaald naar Haarlemmermeer.

Groene Kapstok

Specifiek voor basisscholen heeft NMCX in samenwerking met schooldirecteuren en de gemeente Haarlemmermeer de Groene Kapstok ontwikkeld. De website www.groenekapstok.nl is in 2015 gelanceerd als informatie en inspiratiebron voor alle basisscholen in Haarlemmermeer. Deze website wordt beheerd door NMCX en in de afgelopen jaren is daarmee de ondersteuning van de verduurzaming van basisscholen voortgezet.

[Bekijk hier de website van de Groene Kapstok \(www.groenekapstok.nl\)](http://www.groenekapstok.nl)

DOELGROEPEN

JONGEREN

We vinden het belangrijk dat betrokken, bewuste, geïnformeerde jongeren een actieve rol spelen bij de transitie naar een duurzame samenleving. Met hun energie en creativiteit leveren ze hier een belangrijke bijdrage aan. We ondersteunen het voortgezet onderwijs daar waar mogelijk met de aanpak van allerlei duurzaamheidsthema's en leggen daarbij zoveel mogelijk de relatie met de omgeving: de wijk, ouders/gezin en via Onderzoeks- en Ontwerp opdrachten met ondernemers op het gebied van duurzaamheid. Om docenten te ondersteunen en te inspireren en actief te kunnen bereiken, hebben we een Facebookgroep opgezet waar informatie over duurzame thema's en lesinhoud kan worden gedeeld.

Young Sustainables

NMCX richt zich met het programma Young Sustainables op ondernemende jongeren uit de bovenbouw van vmbo, havo en vwo die toe zijn aan een concrete stap richting duurzaamheid. Daarvoor worden workshops, bedrijfsbezoeken en bijeenkomsten georganiseerd en organiseren ze hun eigen communicatie. In 2018 bleek dat de organisatie van evenementen vooral bij een iets oudere doelgroep kwam te liggen: young professionals vinden het prettig om excursies te organiseren en zo jongeren te inspireren. In 2018 organiseerden zij zes bijeenkomsten. Deze hebben steeds een verschillende samenstelling van 10-20 deelnemers. In de Facebookgroep zitten ongeveer 80 personen. Eind 2018 is NMCX begonnen met de inzet van Instagram, om een iets jonger publiek te bereiken. De Young Sustainables gaan door met het organiseren van excursies, met de nodige ondersteuning van NMCX.

COLOFON

NMCX Centrum voor Duurzaamheid

Prins Hendriklaan 33
2132 DR Hoofddorp

📞 023 555 34 37

✉ info@nmcx.nl

🌐 www.nmcx.nl

Tekst: [NMCX Centrum voor Duurzaamheid](#)

Foto's: NMCX, Rob van Dijck en anderen

Vormgeving: [Sander van Horen, Logo4Life](#)

HULP BIJ DEZE INTERACTIEVE PDF

Download

Dit is een interactieve PDF.

Je kunt er zelf doorheen bladeren op verschillende manieren.

Ben je eenmaal bij de projecten **via thema's of doelgroepen** beland? Dan kom je weer terug bij het hoofdmenu via de homebutton: **het huisje**.

In 2018 vond een aantal grote gebeurtenissen plaats. Zo vierden we op de dag van de Duurzaamheid (10 oktober) ons 10-jarig bestaan. En nog geen 2 weken later verhuisden we naar de gymzaal aan de Prins Hendriklaan: een prachtige nieuwe werkplek met genoeg ruimte om andere organisaties en initiatieven te ontvangen.

Ondertussen hebben we weer mooie resultaten neergezet met verschillende projecten zoals 'De Groene Kapstok': een verduurzamingsprogramma voor het basisonderwijs, en 'Haarlemmermeer Waterproof' waarbij samen met partners wordt gewerkt aan klimaatadaptatie. Ook hebben we samen met partners de Energiebank opgezet, waarmee we bewoners bereiken die wel wat energiebesparingsvoordeel kunnen gebruiken.

Verder op de volgende pagina >

Door via **de pijltjes** naar de vorige of volgende bladzijde te gaan.

Via **het menu** op de pagina.

In het donkerblauwe menu staan **de hoofdstukken**.

Door hier op te klikken ga je naar de eerste pagina van dat hoofdstuk.

NMCX organiseert activiteiten en campagnes met verschillende thema's en voor verschillende doelgroepen. Voor bijna elke combinatie (thema X doelgroep) is er wel iets op touw gezet in 2018.

Wil je zoeken op thema? Klik dan in het menu op **thema**. Vervolgens kun je ook nog binnen het betreffende thema dat je hebt geselecteerd een **doelgroep selecteren**. En andersom kan het ook!